

Menetluskulud - Bulgaaria

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [bg](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Käesoleval lehel pakutakse teavet õigusemõistmise kulude kohta Bulgaarias.

Õigusvaldkonna ametikohtade tasustamist reguleeriv raamistik

Advokaadid

Bulgaaria advokatuuriseaduse (viimati muudetud SG/69, 5.8.2008):

artiklis 36 on sätestatud:

1. Vandeadvokaatidel on õigus saada tasu oma töö eest.
2. Tasu suurus tuleb kokku leppida vandeadvokaadi ja tema kliendi vahelises lepingus. Summa peab olema õiglane ja põhjendatud ning ei või olla väiksem tasust, mis on ette nähtud vastavat liiki töö eest maksmiseks (advokatuurinõukogu määrus).
3. Lepingu puudumisel peab vandeadvokaadi või kliendi taotlusel määrama tasu advokatuurinõukogu (advokatuurinõukogu määrus).
4. Tasu võib määrata absoluutsuurusena ja/või protsendina summast, mille sõltuvalt menetluse tulemusest võib määrata kohus. See ei hõlma tasu maksmist kriminaal- ja tsiviilasjades, mille objekt ei ole materiaalne.

artiklis 38 on sätestatud:

1. Vandeadvokaadid võivad anda õigusabi ja teha koostööd:
 - isikutega, kellel on õigus saada elatist.
 - majanduslikes raskustes olevate isikutega.
 - lapsevanemate, sõprade või teiste advokaatidega.
1. Sellistel juhtudel, kui asjaomase menetluse vastaspool määratakse maksma kulusid, on advokaadil õigus saada tasu. Kohus peab määrama sellise tasu suuruse, mis ei tohi olla väiksem (advokatuurinõukogu määruse artikli 36 lõikes 3) ette nähtud tasust, ning nõuab selle sisse vastaspoolelt.

Tasu nähakse ette kooskõlas advokatuurinõukogu 2004. aasta määrusega nr 1. Miinimumtasud on järgmised:

1. Tasud nõustamise, teavitamise, dokumentide ja lepingute koostamise eest:
 1. kindlaksmääratud tasud (umbes 10–300 eurot)

2. vastavalt kohtuasja materiaalsuse määrale: kindlaksmääratud tasu (umbes 75–350 eurot) + olulise huvi protsent (0,1–1%)
 1. Tsiviil- ja haldusmenetluste tasud esimese astme kohtus:
3. kindlaksmääratud tasud (umbes 50–250 eurot)
4. vastavalt kohtuasja materiaalsuse määrale: kindlaksmääratud tasu (umbes 50–325 eurot) + olulise huvi protsent (2–6%)
 1. **Kohtuotsuste täitmisele pööramise** menetluste eest
5. pool 2. punktis osutatud tasudest
 1. Kriminaal- ja halduskaristusmenetluste tasud esimese astme kohtus on üksnes kindlaksmääratud tasud:
6. kohtumenetluse eelne etapp – umbes 150 eurot
7. kohtumenetluse etapp – umbes 150–900 eurot sõltuvalt väidetava kuriteo raskusastmest
8. halduskaristusasjade puhul 75 eurot
 1. Tasud **eriseaduste kohaste menetluste** puhul (laste kaitsmine, perekonnaseadus, koduvägivald, väljasaatmine, Euroopa vahistamismäärus jne):
9. üksnes kindlaksmääratud tasud – umbes 75–125 eurot

Kohtutäiturid

Alates 2006. aastast on kohtutäiturid Bulgaarias olnud **eraõiguslikud täitevametnikud** ja **riigiametnikud**. Mõlema puhul kohaldatakse **seadusega ette nähtud tariife**.

1. **Riigiametnike** tasud on kindlaks määratud (**tsiviilkohtumenetluse** 2008. aasta seadustiku II jaotises, mis käsitleb kohtute poolt sissenõutavate riigilõivude tariife).
2. **Eraõiguslike täitevametnike** tasud on kindlaks määratud (eratäitevametnike seaduse artikliga 78 ning täitmisele pööramise lõivude ja kulude tariifides).

Mõlemas tariifis määratud tasud on samad.

Eraõiguslik täitevametnik nõuab sisse lisatasu 50% ulatuses standardtasust, mis on ette nähtud dokumentide kättetoimetamise eest puhkepäevadel ja pühade ajal, korralduste saatmise eest posti teel ning kaebusest, teatest ja dokumentidest koopiategemise eest.

Kindlaksmääratud kulud

Tsiviilkohtumenetluste kindlaksmääratud kulud

Tsiviilkohtumenetluste vaidluspooltele kindlaks määratud kulud

Tsiviilkohtumenetlustes makstavad lõivud (mis on esitatud **tsiviilkohtumenetluse** 2008. aasta **seadustiku** I jaotises, mis käsitleb kohtute poolt sissenõutavate riigilõivude tariife) on järgmised. Lõiv:

- Tsiviilhagi puhul 4 protsenti nõutud summast, ent mitte vähem kui 25 eurot
- Moraalse kahju nõude summa on kuni 40 eurot, ent mitte vähem kui 15 eurot
- Lahutusasjade puhul (sealhulgas need, mis lahendatakse vastastikusel kokkuleppel) 2 protsenti mõlema poole osa kolme aasta kogusummast (vastavalt abieluvara ja elatise jagamise lepingule)
- Täitedokumentide puhul 2 protsenti kohtuasja objekti materiaalsuse määrast, ent mitte vähem kui 12,5 eurot
- Lapsendamisasjade puhul 12,5 eurot
- Nõutava vara tagamise puhul 20 eurot
- Tõendite tagamise puhul 10 eurot
- Maksejõuetusajade puhul füüsilisest isikust ettevõtjale 25 eurot, äriühingule 125 eurot

Tsiviilkohtumenetluse etapp, millal määratud kulud tuleb maksta

Lõivud makstakse enne menetluse algust või enne vastava toimingu teostamist (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 76).

Kriminaalmenetlustes kindlaksmääratud kulud

Kriminaalmenetluste vaidluspooltele kindlaks määratud kulud

Kulude katmist ja tasude maksmist kriminaalmenetlustes reguleerib **kriminaalmenetluse seadustik**:

Artikkel 187: Kulude katmine

1. Kriminaalmenetluste kulud tuleb katta asjaomase institutsiooni eelarves kindlaksmääratud summas, välja arvatud seaduses kindlaksmääratud juhtudel.
2. Kriminaalasjades, mis algatatakse kannatanu poolt kohtule esitatud kaebuse alusel, peab eraisikust kaebuse esitaja maksma kulude summa ette. Kui seda ei ole tehtud, tuleb eraisikust kaebuse esitajale anda seitse päeva aega selle rahasumma maksmiseks.
3. Asjades, mis algatatakse kannatanu poolt kohtule esitatud kaebuse alusel, tuleb kostja esitatud tõendusnõuete kulud katta kohtu eelarvest.

Kindlaksmääratud kulud kriminaalmenetluses (tariif nr 1 kohtu, prokuratuuri, uurimisasutuste ja justiitsministeeriumi poolt sissenõutavaid riigilõivusid käsitlevas seaduses, mida muudeti viimati 2005. aastal) on järgmised:

- Kaebuste puhul, mis on aluseks tsiviilõigusliku iseloomuga kriminaalmenetluste alustamisel – 6 eurot
- Kriminaalmenetluste käigus esitatud tsiviilhagide puhul – 2,5 eurot
- Rehabiliteerimise taotluste puhul, kui asi jääb lahendamata – 3 eurot

Kriminaalmenetluse etapp, millal määratud kulud tuleb maksta

Eraisikust kaebuse esitaja peab eespool nimetatud kulud maksma ette (vastavalt kriminaalmenetluse seadustikule). Kui seda ei ole tehtud, tuleb eraisikust kaebuse esitajale anda seitse päeva aega selle rahasumma maksmiseks.

Kindlaksmääratud kulud põhiseaduslikes menetlustes

Põhiseaduslikes menetlustes vaidluspooltele kindlaks määratud kulud

Bulgaaria õigussüsteemis põhiseaduslikud menetlused puuduvad.

Õigusesindaja antav eelteave

Poolte õigused ja kohustused

Advokatuuriseaduse artikli 40 lõikes 3 on sätestatud, et „advokaadid on kohustatud oma kliente täpselt teavitama nende õigustest ja kohutustest”. Puudub selgesõnaline kohustus anda klientidele teavet kohtumenetluse käigus eeldatavasti tekkivate kulude kohta. Advokaatide eetikanormides on selline kohustus siiski ette nähtud.

Kulude allikad

Kust võib leida teavet kulude allikate kohta Bulgaarias?

Füüsilisel või juriidilisel isikul, kes soovib kohtu poole pöörduda, ei ole võimalik leida teavet, mis selgitaks, kui palju see neile maksma läheb, kuna ei ole olemas ametlikku ega mitteametlikku veebisaiti või muud avalikku asutust, mis pakuks sellist ülevaatlikku teavet. Seetõttu ootavad kliendid peamiselt, et advokaadid teavitaksid neid kuludest.

Sellele vaatamata saavad kodanikud järgmistelt avalikelt veebisaitidelt leida õigusakte kohtumenetluste lõivude ja kulude kohta ning teha ise arvutusi. Need on: [riiklikud õigusaktid](#), [advokatuurinõukogu](#) veebisait, [Kõrgema Justiitsnõukogu](#) veebisait ja [riikliku õigusalatuse](#) veebisait. Kõik need saidid on praegu kättesaadavad üksnes bulgaaria keeles.

Millistes keeltes võin ma saada teavet kulude allikate kohta Bulgaarias?

Kõik eespool nimetatud veebisaidid on praegu kättesaadavad üksnes bulgaaria keeles.

Kust leida teavet vahenduse kohta?

See teave on kättesaadav Bulgaaria [justiitsministeeriumi](#) veebisaidil.

Kust leida lisateavet kulude kohta?

Kust leida teavet eri menetluste keskmise kestuse kohta?

[Kõrgema Justiitsnõukogu](#) veebisaidilt leiab aastaaruanded ja kaks korda aastas koostatavad aruanded iga astme kohtu tegevuse kohta. Veebisaidilt leiab teavet viimase kolme kuu, kuue kuu, ühe aasta, kahe ja enama aasta jooksul lõpule viidud kohtuasjade arvu kohta. Kõrgema Justiitsnõukogu statistikaosakond esitab analüüse ja teavet tsiviil-, kriminaal- ja haldusajades läbiviidavate kohtumenetluste keskmise kestuse kohta.

Kust leida teavet konkreetse menetluse keskmiste kogukulude kohta?

Selline ametlik avalik teave ei ole kättesaadav.

Käibemaks

Kuidas seda teavet esitatakse? Millised on kohaldatavad määrad?

Käibemaks on lisatud kulude hulka (vastavalt eespool nimetatud tariifidele ja õigusaktidele).

Õigusabi

Kohaldatav sissetuleku alampiirmäär tsiviilõiguse valdkonnas

Vastavalt õigusabiseadusele on tsiviil- ja kriminaalasjade puhul tingimused samad (vt allpool):

Artikkel 22:

- Õigusabi (artikli 21 punktide 1 ja 2 alusel) antakse isikutele, kes vastavad igakuiste sotsiaalabihüvitiste suhtes kehtestatud abikõlblikkuse nõuetele (sotsiaalabiseaduse kohaldamise õigusaktides osutatud korras), ning isikutele, kes on paigutatud sotsiaalteenuseid osutavatesse eriasutustesse.
- Õigusabi (artikli 21 punktide 1 ja 2 alusel) tuleb anda kasuperekonnale, perekonnale või sõpradele ja sugulastele, kelle juurde laps paigutatakse ([lastekaitseaduses](#) sätestatud korras).
- Vastavalt vajadusele peab lapse paigutamise otsuse kinnitama sotsiaalabidirektoraadi direktor või see tuleb kinnitada kohtuotsusega. Isik, kes ei ole saanud igakuist sotsiaalabihüvitist, millele tal on õigus (sotsiaalabiseaduse kohaldamise õigusaktides osutatud korras), peab esitama riiklikule õigusabiametile tõendi, mille on välja andnud sotsiaalabidirektoraadi direktor ja milles tunnustatakse, et asjaomane isik vastab abikõlblikkuse nõuetele igakuise sotsiaalabihüvitiste saamiseks.

Tsiviil- ja haldusajades esitatakse täiendavaid nõudeid.

Artikkel 23:

1. Tsiviil- ja haldusajades antakse õigusabi, kui kohus otsustab asjaomaste pädevate asutuste esitatud tõendite põhjal, et menetluse poolel ei ole võimalik maksta advokaadi abi eest. Sellisele otsusele jõudmiseks võtab kohus arvesse järgmist:
 - Isiku või perekonna sissetulek
 - Varaline seisund, mis on avaldusega kinnitatud
 - Perekonna olukord
 - Tervislik seisund
 - Tööalane staatus
 - Vanus
 - Muud kindlaks tehtud asjaolud.

Kohaldatav sissetuleku alampiirmäär kostjatele kriminaalõiguse valdkonnas

Lisaks kriminaalasjade suhtes kehtestatud kriteeriumitele (eespool kirjeldatud õigusabiseaduse artikkel 22), kohaldatakse järgmisi kriteeriumeid:

Artikkel 23:

1. Õigusabisüsteem (osutatud artikli 21 punktis 3) hõlmab juhtumeid, mille puhul kaitse või esindamine õigusnõustaja poolt on kohustuslik.
2. Õigusabisüsteem peab lisaks hõlmama juhtumeid, mille puhul kahtlustatav, süüdistatav, kostja või kriminaal-, tsiviil- või haldusaja pool ei ole suuteline maksta advokaadi abi eest, ent soovib saada sellist abi, ja kui see on õigusemõistmise huvides.

3. Kriminaalasjade puhul peab sellise hinnangu andma asjakohane asutus selle isiku/kostja varalise seisundi põhjal, kes ei ole suuteline maksma advokaadi teenuse eest.

Kohaldatav sissetuleku alampiirmäär kannatanute puhul kriminaalõiguse valdkonnas

Kohaldatav piirmäär on sama nagu teiste kriminaalmenetluse poolte puhul (vt eespool).

Muud tingimused, mis on seotud kannatanutele õigusabi andmisega

Seadusega ei ole ette nähtud eritingimusi, mida kohaldatakse kuriteoohvrite suhtes. Kohaldatakse kriminaalasjades antava õigusabi üldeeskirju (õigusabi seaduse artiklid 22 ja 23).

Muud tingimused, mis on seotud kostjatele õigusabi andmisega

Seadusega ei ole ette nähtud eritingimusi, mida kohaldatakse kostjate suhtes. Kohaldatakse kriminaalasjades antava õigusabi üldeeskirju (õigusabiseaduse artiklid 22 ja 23).

Tasuta kohtumenetlused

Artikkel 83: Vabastus lõivude ja kulude tasumisest

1. Kohtuasjade käsitlemise eest ei maksa lõivusid ja tasu kulusid:
 1. hagejad – töötajad ja tööalastest õigussuhetest tulenevate kollektiivsete hagide osalised
 2. elatisnõuete hagejad
 3. prokuröri esitatud nõuete puhul
 4. hagejad – kahjunõuete puhul, mis puudutavad lepinguvälist kahju seoses kuriteoga, mille kohta on tehtud juba jõustunud kohtuotsus
 5. selle poole määratud eriesindajad, kelle aadress ei ole teada
 1. Menetlustega seotud lõivusid ja kulusid ei pea maksma füüsilised isikud, kui kohus tunnustab, et neil ei ole maksmiseks **piisavalt vahendeid**. Vabastuse kohaldamisel võtab kohus arvesse järgmist:
 6. isiku ja isiku perekonna sissetulekud
 7. varaline seisund, mis on avaldusega kinnitatud
 8. perekonnaseis
 9. tervislik seisund
 10. tööalane staatus
 11. vanus
 12. muud asjakohased asjaolud
 1. Punktides 1 ja 2 osutatud juhtudel tuleb menetluskulud kanda kohtu eelarvest.

Artikkel 84: Vabastus teatud juhtudel

Riigilõivu ei pea maksma, ent kohtukulud peavad tasuma:

1. riik ja riigiasutused, välja arvatud riigiomandit puudutavatel juhtudel ning riigi nõudeid ja õigusi puudutavate nõuete puhul (muudetud SG 50/08, kehtiv alates 1.3.2008; muudetud konstitutsioonikohtu otsusega kohtuasjas nr 3 (2008 – SG 63/08)).
2. Bulgaaria Punane Rist
3. omavalitsused, välja arvatud nõuete puhul, mis puudutavad omavalitsuse nõudeid ja omandiõigusi – munitsipaalomand

Millal peab kaotanud pool tasuma võitnud poole kulud?

Tsiviilasjad

Artikkel 78: Kulude hüvitamine

1. Kostja peab tasuma hageja poolt makstud lõivud (sealhulgas menetluskulud ja ühe (juhul kui see pooltel on olemas) seadusliku esindaja tasu) proportsionaalselt hagi rahuldatud osaga.
2. Kui kostja ei ole andnud alust kohtuasja algatamiseks, peab kulud **hüvitama hageja**.

3. **Kostjal** on samuti õigus nõuda sisse tasutud **kulud proportsionaalselt hagi rahuldamata jäetud osaga**.
4. **Kostjal** on samuti õigus **kulude hüvitamisele, kui kohtumenetlus lõpetatakse**.
5. Kui nõudesumma, mille menetluse pool maksab seaduslikule esindajale tasuna, on **ülemäära suur** arvestades kohtuasja tegelikku õiguslikku ja reaalselt raskust, võib kohus vastaspoole taotlusel hüvitada väiksema summa, mis ei ole aga miinimumsummast väiksem (seadusliku esindaja seaduse artikkel 36).
6. Kui kohtuasi lahendatakse selle isiku kasuks, kes on vabastatud riigilõivu maksmisest või menetluskulude tasumisest, peab **k ohtusse kaevatud isik** tasuma kõik nõutavad lõivud ja kulud. Vastavad summad kantakse kohtu arvele.
7. Kui **õigusabi kasutanud isiku** nõue rahuldatakse, kantakse seadusliku esindaja tasu, mis on proportsionaalne nõude rahuldatud osaga, riigi õigusabibüroo arvele. Kohtuotsuse vaidlustamise korral tasub õigusabi kasutanud isik kulud proportsionaalselt nõude rahuldamata jäänud osaga.
8. **Seadusliku esindaja tasu** antakse samuti juriidilistele isikutele ja üksikettevõtjatele, kui neid kaitses oma töötaja – õigusnõustaja.
9. Kui kohtuasi lõpeb kokkuleppe sõlmimisega, tuleb **pool makstud riigilõivust** maksta hagejale tagasi. Kui ei ole teisiti kokku lepitud, tuleb tasuda menetlus- ja kokkuleppele jõudmise kulud.
10. **Kolmanda abistava isiku*** kulusid ei hüvitata, vaid ta peab kandma enda teostatud toimingute kulud.
11. Kui kohtumenetluses osaleb **prokurör**, hüvitatakse asjakohased **kulud** riigile või riik tasub kulud.

*Kolmas abistav isik on tsiviilkohtumenetluses osalev eraldi isik, kellel on tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud eriõigused ja kohustused.

Kriminaalasjad

Kriminaalkohtumenetluse seadustik – kulud ja tasud

Artikkel 187: Kulude katmine

1. Kriminaalmenetluste kulud tuleb katta **asjaomase institutsiooni eelarves kindlaksmääratud summas**, välja arvatud seaduses kindlaksmääratud juhtudel.
2. **Kriminaalasjades, mis algatatakse kannatanu poolt** kohtule esitatud **kaebuse alusel**, peab **eraisikust hageja maksuma kulude summa ette**. Kui seda ei ole tehtud, tuleb eraisikust hagejale anda **seitse päeva** aega selle rahasumma maksmiseks.
3. **Asjades, mis algatatakse kannatanu poolt** kohtule esitatud kaebuse alusel, tuleb kostja esitatud tõendusnõuete kulud katta **kohtu eelarvest**.

Artikkel 188: Kulude kindlaksmääramine

1. Kulude summa peab kindlaks määrama kohus või kohtueelset menetlust teostav organ.
2. Tunnistajate – töötajate – tasu peab kindlaks määrama kohus.

Artikkel 189: Otsus kulude kohta

1. Kohus peab otsustama kohtuotsuse või määruse tegemisel tekkinud kulude küsimuse.
2. **Kohtueelse menetluse ajal kasutatud tõlketeenuse kulud** tasub asjaomane organ; kohtumenetluse ajal tekkinud kulud tasub kohus.
3. Kui **kohtualune pool tunnistatakse süüdi**, mõistab kohus temalt välja **istungikulud, sealhulgas seadusliku esindaja tasud ja muud ex officio määratud õigusnõustaja kulud**. Need hõlmavad **erasüüdistaja ja tsiviilhageja** kantud kulusid, kui viimatinimetatu on esitanud asjakohase taotluse. Kui süüdi on tunnistatud mitu isikut, **jagab** kohus kulude kogusumma osadeks, mille iga süüdimõistetud tasub.
4. Kui **kohtualune pool jäetakse mõnes süüdistuses süüdi tunnistamata**, mõistab kohus kohtualuselt välja **üksnes need kulud, mis tekkisid seoses süüdistusega, milles ta süüdi tunnistati**.

Artikkel 190: Kulude hüvitamine

1. Kui kohtualune **mõistetakse õigeks** või **kriminaalmenetlus lõpetatakse**, jäävad kõik avalikult menetletavate asjade **kulud riigi kanda**, ning kannatanu kaebuse alusel algatatud kohtuasja puhul **kannab kulud eraisikust hageja**.
2. Kulude hüvitamist käsitleva **täitemääruse** peab välja andma esimese astme kohus.

Ekspertide tasud

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus on esitatud üldine eeskiri ekspertide tasude kohta tsiviilkohtumenetluses:

Artikkel 75: Kulude kindlakstegemine

„...ekspertide tasu määrab kindlaks kohus, võttes arvesse tehtud tööd ja kulusid.”

Ekspertide registreerimist, kvalifitseerimist ja tasusid käsitleva määruse nr 1 (2008) andis välja kõrgem justiitsnõukogu ning seda kohaldatakse tsiviil-, kriminaal- ja haldusajade puhul. Artikli 29 kohaselt peavad ekspertide tasud kindlaks määrama ekspertiisi taotlevad asutused lähtuvalt järgmisest:

1. ülesande keerukus
2. eksperdi pädevus ja kvalifikatsioon
3. ülesande täitmise kestus
4. tehtud töö hulk
5. vajalikud kulutused, näiteks kasutatud materjalid, tarvikud, töövahendid, seadmed jne
6. muud tehtud tööd mõjutavad tingimused – näiteks tähtaegadest kinnipidamine, väljaspool tööaega ja riigipühadel tehtud ületunnitöö jne

Tõlkijate ja tõlkide tasud

Tsiviillasjad

Ekspertide suhtes kohaldatavaid eeskirju kohaldatakse ka tõlkijate suhtes – vt eespool.

Kriminaallasjad

Kriminaalmenetluse seadustik: artikli 189 lõige 2.

Kohtueelse menetluse ajal kasutatud tõlketeenuse kulud tasub asjaomane organ; kohtumenetluse ajal tekkinud kulud tasub kohus.

Seonduvad manused

[Bulgaaria aruanne kulude läbipaistvuse uuringu kohta](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 17/12/2018